

A világ lángokban

Az I. világháború frontjainak és
fordulópontjainak áttekintése

Európa a szakadék szélén: A szembenálló szövetségek

1914 nyarára Európa puszkaporos hordóvá vált, ahol két nagy katonai szövetség feszült egymásnak. A háború kitörése után a kontinens gyorsan hadszíntérré változott.

Antant

- Nagy-Britannia
- Franciaország
- Franciaország
- Oroszország

Központi hatalmak (Hármasszövetség)

- Németország
- Osztrák-Magyar Monarchia
- Törökország
- Bulgária

A nyugati front: Ahol a háború megmerevedett

A háború 1914 nyarán Németország villámgyors franciaországi inváziójával kezdődött, létrehozva az első frontvonalat Észak-Franciaországban. A kezdeti mozgékony hadviselést hamarosan egy új, kegyetlen harcmodor váltotta fel.

Állóháború: Amikor a szembenálló felek egyike sem képes jelentős áttörést vagy előrenyomulást elérni, a frontvonalak hónapokra, sőt évekre megmerevednek.

Lövészárók harc: A katonák mindkét oldalon komplex árokrendszereket ástak, ahonnan támadásokat indítottak a másik oldal lövészárkai ellen.

A 'húsdaráló': Csaták és új fegyverek nyugaton

- Verduni csata (1916)
- Somme-i csata (1916)

A két csata hónapokig tartott, és összesen több mint **1 millió** áldozatot követelt.

Technológiai újítások a harcmezőn

Mustárgáz: Az első vegyi fegyverek bevetése.

Harci repülő: A Wright fivérek találmánya (1903) után először alkalmazzák őket tömegesen.

Harckocsik: Az első tankok megjelenése a harctéren.

Gépfegyverek: Automata fegyverek, mint a Gatling és Maxim géppuskák.

A keleti front: A birodalmak összecsapása

Amíg nyugaton a frontok megmerevedtek, keleten a hatalmas távolságok miatt a háború mozgékonyabb maradt. A cári Oroszország támadást indított Németország és az Osztrák-Magyar Monarchia ellen, megnyitva a háború második nagy hadszínterét.

Kulcsszereplők

Oroszország vs. Németország és Osztrák-Magyar Monarchia

Kiemelt tábornok

Alekszej Bruszilov, az orosz erők parancsnoka, aki a róla elnevezett offenzíváról híres.

Déli hadszínterek: Harcok a hegyekben és a Balkánon

Itáliai front

Olaszország az Antant oldalán lépett be a háborúba, ezzel új frontot nyitva az Osztrák-Magyar Monarchia ellen. A harcok rendkívül nehéz, hegyvidéki terepen zajlottak.

Kulcshelyszínek

Isonzó folyó,
Doberdó-fennsík.

Balkáni front

A háború a Monarchia Szerbia elleni támadásával kezdődött. A harcok később kiterjedtek a Dardanellákra is (Gallipoli), miután Törökország belépett a háborúba.

A háború globálissá válik: A mezopotámiai front

A Török Birodalom (Oszmán Birodalom) belépése a központi hatalmak oldalán a háborút Európa határain túlra is kiterjesztette. Mezopotámiában új, a brit és oszmán erők között zajló front nyílt, amely a Közel-Kelet jövőjét is meghatározta.

Kulcsszereplők

Török Birodalom vs. Brit Birodalom

A parancsnokok: Stratégák a hadszíntereken

Név: Paul von Hindenburg

Nemzetiség: Német

Szerep: A német hadsereg vezérkari főnöke, a keleti front győzelmeinek kulcsfigurája.

Név: Alekszej Brusilov

Nemzetiség: Orosz

Szerep: Az 1916-os sikeres Brusilov-offenzíva névadója és vezetője.

Név: Ferdinand Foch

Nemzetiség: Francia

Szerep: A szövetséges erők főparancsnoka a háború utolsó szakaszában, kulcsszerepet játszott a végső győzelemben.

A fordulat évei: A birodalmak kimerülése (1916)

1916-ra a háború minden hadviselő felet a végsőkéig megterhelt. A központi hatalmak oldalán a kimerülés jelei egyre nyilvánvalóbbá váltak.

Gazdasági összeomlás

Az Osztrák-Magyar Monarchia gazdasága 1916-ra teljesen kimerült.

Egy korszak vége

Ferenc József császár halála (1916) a Monarchia szimbolikus meggyengülését is jelentette.

A 'háterszág' szenvedése

Az otthon maradtak – nők, idősek – nyomorogtak és éheztek. A társadalmi elégedetlenség fokozódott, ami aláásta a harci morált.

Változó szövetségesek: A döntő év (1917)

Oroszország kilép

Az 1917-es oroszországi forradalom és bolsevik puccs a cári rendszer bukásához vezetett. Az új kormány békét kötött a központi hatalmakkal és kilépett a háborúból.

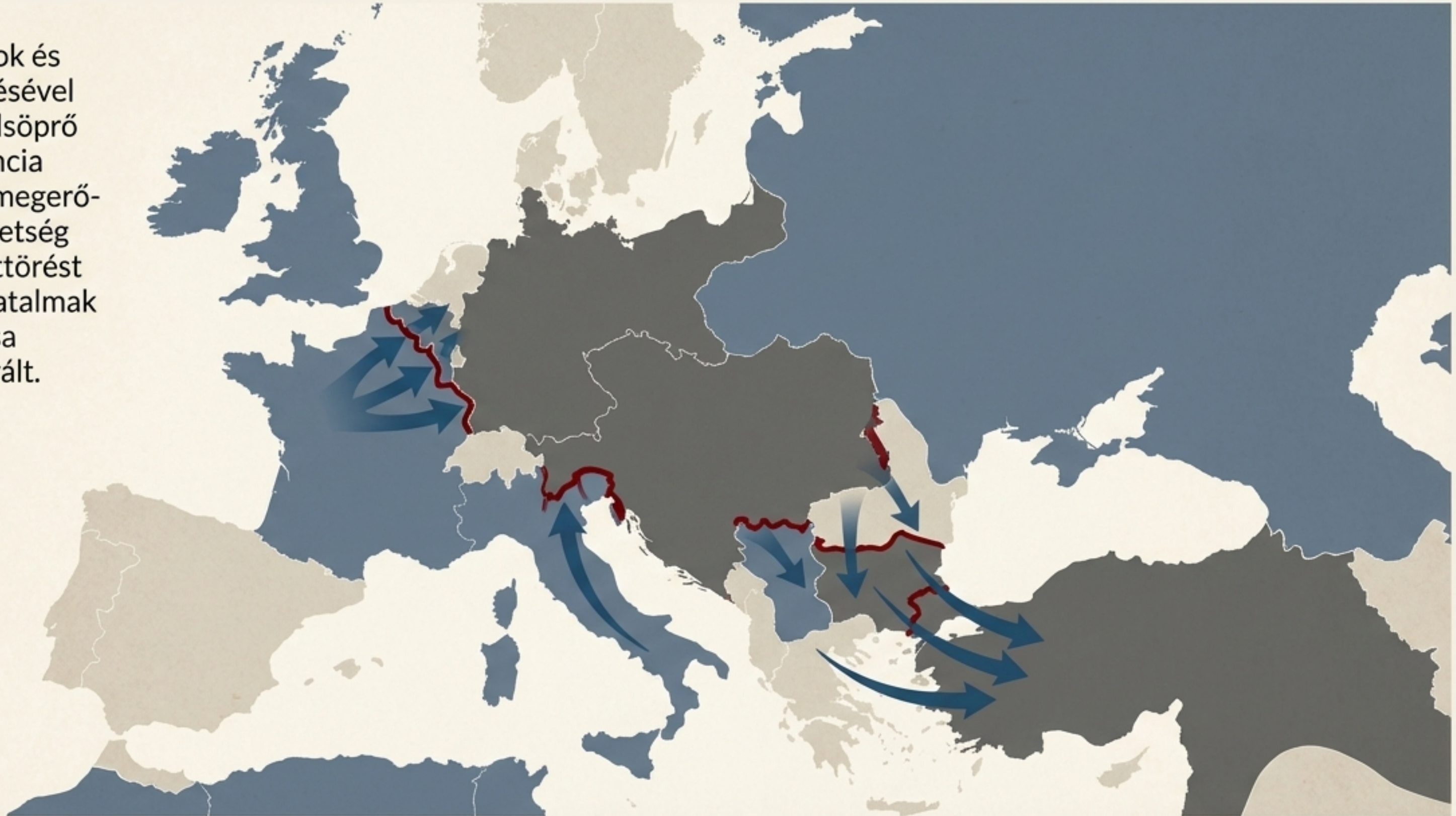
Az USA belép

A németek által folytatott korlátlan tengeralattjáró-háború miatt 1917 tavaszán az Amerikai Egyesült Államok belépett a háborúba az Antant oldalán.

A végső roham: Antant-fölény minden fronton

Az amerikai csapatok és hadianyagok érkezésével a nyugati fronton elsőprő angol-amerikai-francia túlerő alakult ki. A megerősödött Antant-szövetség a többi fronton is áttörést ért el. A központi hatalmak katonai összeomlása elkerülhetetlenné vált.

A fegyverek elhallgatnak: A compiegne-i fegyverszünet

1918. november 11.

Ezen a napon a compiegne-i erdőben, egy vasúti kocsiban írták alá a fegyverszüneti egyezményt, amely véget vetett az I. világháború harcainak. Ez még nem a béke volt, csupán a fegyvernyugvás.

A győztesek békéje: A párizsi konferencia

1919-ben a győztes hatalmak Párizsban ültek össze, hogy kidolgozzák a békeszerződések feltételeit. Minden vesztes országgal külön-külön tárgyaltak a büntetésekről és a területi változásokról.

Az öt vesztes nemzet:

- Németország
- Ausztria
- Magyarország
- Bulgária
- Törökország

Trianon: Egy nemzet sorsa a békeszerződésben

Helyszín: Párizs, Nagy-Trianon-kastély

Dátum: 1920. június 4.

A döntés: A békediktátum Magyarország területének kétharmadát és lakosságának több mint felét elcsatolta.

